

ÖRÖKERDŐ-GAZDÁLKODÁS A MÁTRÁBAN:

Az erdő, amely sosem fogy el

Az **Egererdő Zrt.** egyre nagyobb területen folytat folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő-gazdálkodást. A hagyományos, nagy területű tarvágásokkal szemben itt **soha nem tűnik el egyszerre a faállomány**. Nem képződnek kopár foltok; az idős, akár 120-150 éves „bástya-fák” védelmében és árnyékában folyamatosan növekszik a jövő mátrai erdőgenerációja.

Mátrai helyszínek és fafajok

Hol zajlik? A hegység magasabb fekvésű, 600–900 méter közötti, hűvösebb és csapadékosabb zónáiban. Az Egererdő Zrt. **Parádfürdő, Mátrafüred és Galyatető** környéki állami erdőtömbjeiben mára több száz hektáron vezette be ezt a kíméletes üzemmódot. **Miből áll?** A Mátra őshonos fő fafajai, a **kocsánytalan tölgy és a bükk** alkotják a stabil vázat. A többszintes szerkezetet olyan értékes helyi elegyfajok teszik változatossá, mint a hegyi és korai juhar, a magas kőris, a madárcseresznye, valamint a ritka **barkócberkenye**. **A közeli minta:** Ezt a természetes, emberi beavatkozás nélküli működést mintázza a közeli **Kékes Észak Erdőrezervátum** magterülete is, ahol a kutatók évtizedek óta vizsgálják az őserdő-folyamatokat.

Mit mutat a mátrai gyakorlat?

Önfenntartás: Nincs szükség mesterséges, költséges ültetésre. Az idős fákról lehulló makk és magvak a folyamatosan változó fényfoltokban (úgynevezett lékekben) maguktól, természetes úton csíráznak ki és újulnak meg. **Mikroklíma-védelem:** A zárt lombkorona megóvjaa a talajt a közvetlen napsugárzástól. A mérések szerint az örökerdő talaja a forró nyári napokon akár 4–6 °C-kal is hűvösebb maradhat egy tarvágásos területhez képest, így megtartja a Mátrában egyre kritikusabb kincsnek számító csapadékot. **Menedék az élővilágnak:** A lábon hagyott vagy kidőlt öreg holtfa nem hulladék: a Mátra védett denevérfajainak, harkályainak, valamint ritka rovar- és gombafajok százainak biztosít nélkülözhetetlen fészkelő- és táplálkozóhelyet.

Kihívások a vulkanikus lankákon

Klímaváltozás és aszály: A sekély vulkáni talajon élő mátrai bükkösök szenvednek leginkább a csökkenő csapadéktól. A legyengült állományokat a kártevők (pl. szűfélék) is könnyebben megtámadják – az örökerdő kevert fafajai ellenállóbb gátat képeznek ezzel szemben. **A nagyvadnyomás:** A Mátra híresen sűrű nagyvadállománya (gímszarvas, őz, és a betelepített muflon) előszeretettel rágja le a fiatal tölgy- és bükkcsemeték friss rügyeit. A természetes megújulást emiatt sok helyen csak időszakos vadvédelmi kerítések építésével lehet biztosítani. **Sebészi pontosságú fakitermelés:** Mivel egyszerre nem egy egész parcellát, hanem csak egy-egy kijelölt, érett vagy beteg törzset emelnek ki a sűrűből (szálalás), a munka rendkívüli precizitást igényel. Az erdészeknek és fakitermelőknek úgy kell ledönteniük a többtönnés óriásokat, hogy azok ne tegyenek kárt a körülöttük lévő fiatal csemetékben.

Köszönjük, hogy a kijelölt turistautakon maradva óvja a Mátra sérülékeny, fiatal újulatát és különleges örökerdeit!

Forrás: Egererdő Zrt. erdészeti adatai & a Kékes Észak Erdőrezervátum kutatási mérlegei

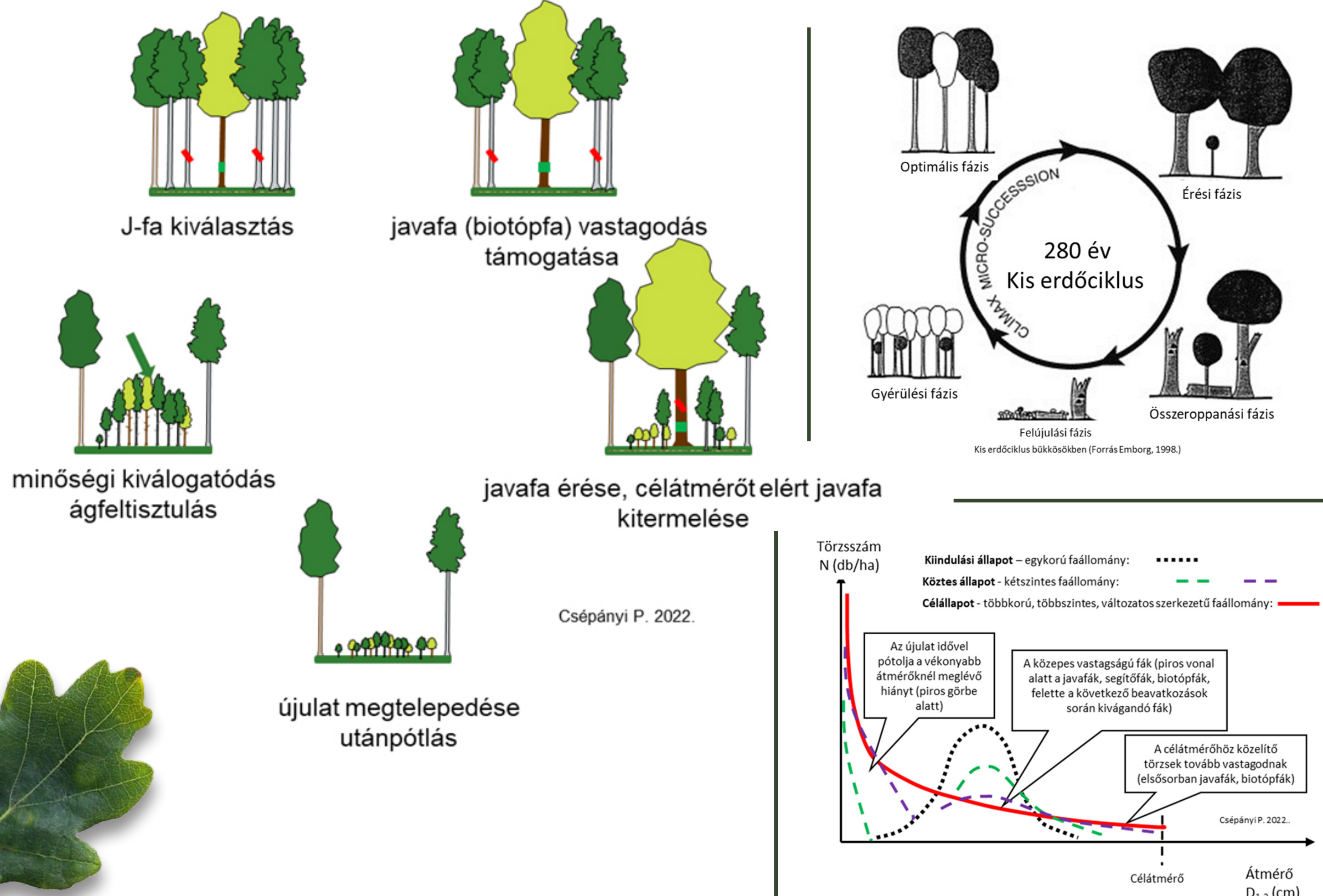
Természetközeli erdőgazdálkodás – Örökerdő-gazdálkodás

A természetes erdők (őserdők) jellemzői: Erdődinamikai folyamatok, melyek az erdő összetételét és szerkezetét alakítják és változtatják. Kis erdőciklus: (optimális, öregedési, összeroppanási, felújulási, gyérülési fázis) • Kis erdőciklus jellemzői: a folt dinamika, az állományon belüli egyedekre ható bolygatás, az eltérő stratégiájú fajok egyéni életciklusa. • Speciális átmérőszerkezet, többkorúság, elegyesség, élőhelyek, mikroélőhelyek, holtfa gazdag kínálat

A természetközeli erdőgazdálkodás jellemzői: az erdőművelési gyakorlat során a természetes erdőkben (őserdő) lejátszódó erdődinamikai folyamatok modellezése (átmérőszerkezet, csoportos mintázat, lékek). Ezen felül élőhelyek változatossága, és erdőben jelenlévő holtfa mennyisége és minősége jelzik a természetközelséget. Az erdőművelési fázisok utánaözzák a kis erdőciklus különböző fázisait.

A természetszerű örökerdő jellemzői: termőhelynek megfelelő fafajok elegyes, vertikálisan és horizontálisan is strukturált (többszintes, csoportos szerkezetű), többkorú, önmegújító állományai; rendszeres gazdálkodás folyik benne. Jellemző a biológiai automatizáció, magasabb mennyiségű holtfa, mikroélőhelyek gazdagsága is.

Az örökerdő-gazdálkodás gyakorlati megvalósításának természetközelséget biztosító vezérfonalai: őserdő átmérőszerkezetének modellezése (örökerdő modell) • az egyesfák egyedi fejlődését modellező javafa (J-fa, biotópfa) kiválasztás-támogatás; • célátmérőt elért, kitermelésre kerülő javafák utánpótlását biztosító lék-kialakítás; • biotópfák, kíméleti területek (lépőkövek) kijelölése és fenntartása, szálanként elpusztult fák visszahagyása, holtfakezelés.

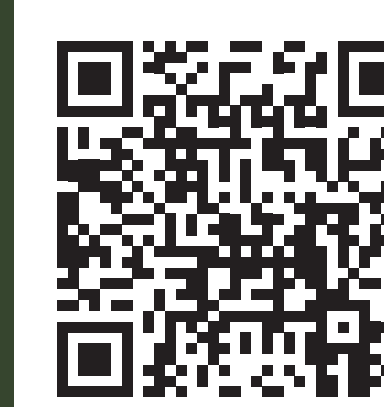
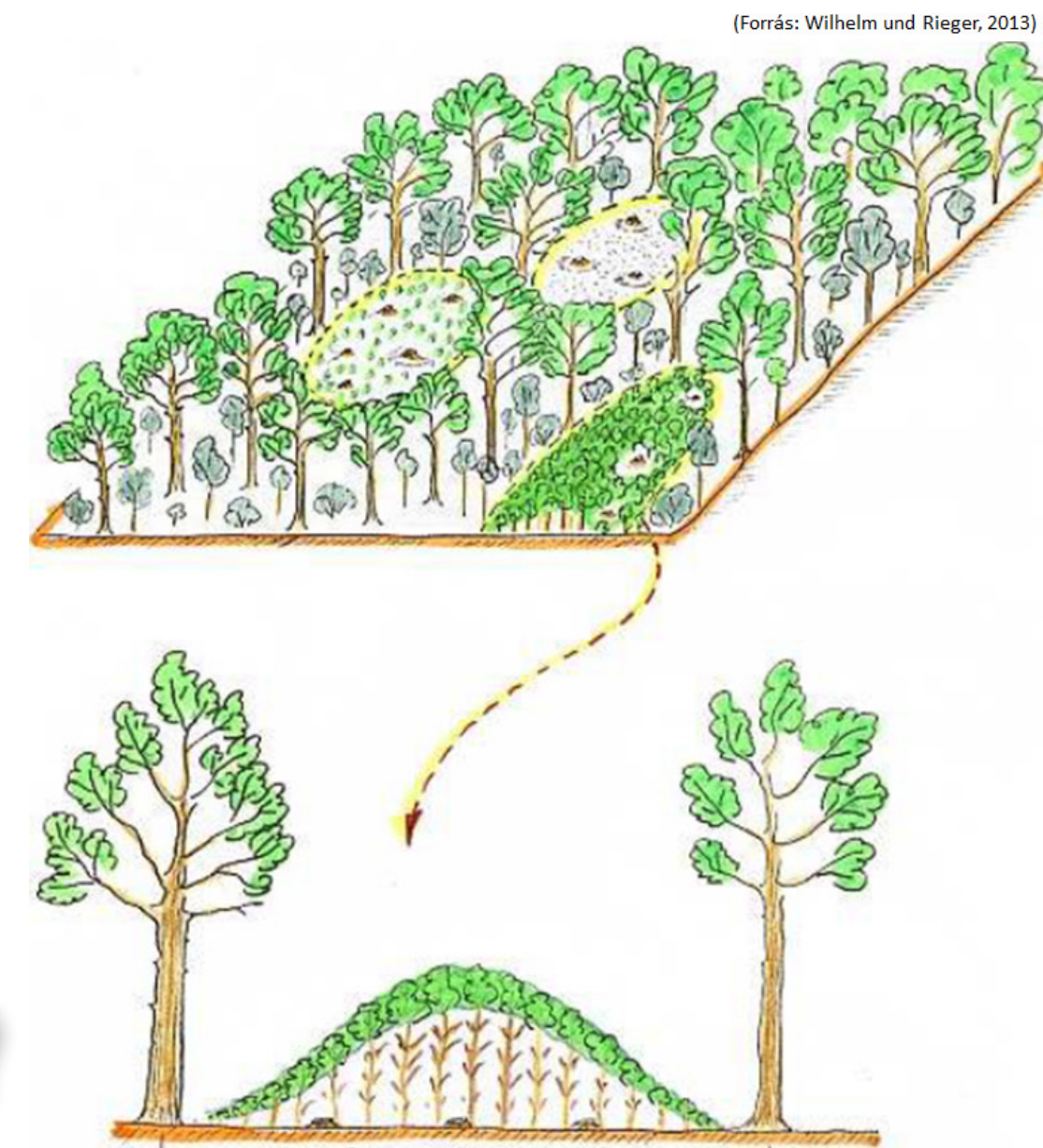
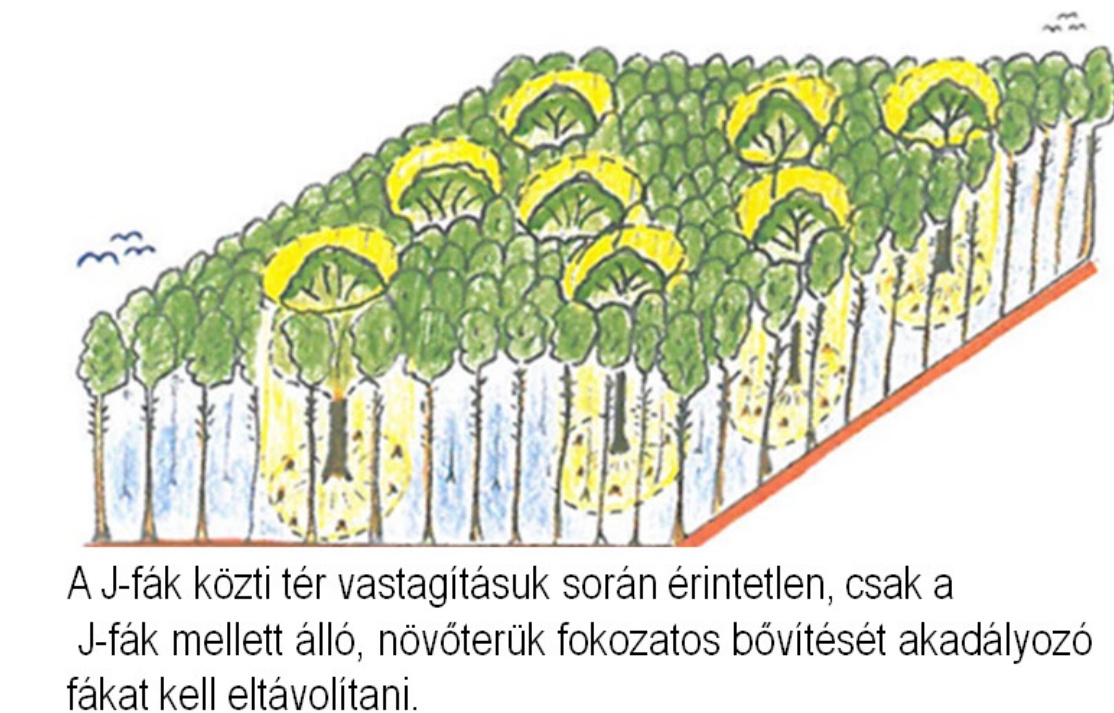
Örökerdő-gazdálkodás - specialitásai

Minőségi kiválogatódás, öntisztulás fázisa: Az összezáródott újulat-csoportot, kúpot alkotó csemeték Kiválasztódási öntisztulási fázis vége, amikor az ágtiszta törzhossz legalább ~6 m, ill. legalább a későbbi fa-magasság negyedét eléri. • Megkezdődik, amint a fiatal fák túlnőtték lágyszárú növényzetet és intenzív kiszorítási versenybe lépnek egymással. • A sűrűség elősegíti a természetes differenciálódást, az oldalágak elszáradásának a lehető leggyorsabban meg kell történni (belső árnyalás szükséges!)

Vastagítás / vastagodás fázisa: Akkor kezdődik, amikor az törzsfeltisztulás várt végső fa-magasság 25%-a körül tart, ez a javafák kijelölésének legideálisabb időszaka. • Kiválasztási kritériumok: [1] Vitalitás, [2] Minőség; [3] Eloszlás: kb. 40-60 db/ha, kb. 14-20 m tőtávolság; [4] Elegyfajok pártolása. • A vastagítás az alsó koronaágak pusztulásának megállítását, a korona kiterjedésének következetes támogatását és ezzel együtt a javafa vastagsági növekedésének fokozását jelenti. • Miért? A célátmérőt elért fánál ideális esetben az ágtiszta törzs a teljes magasság 25-50%-át teszi ki, a zöld, élő lombkorona a fa teljes magasságának 50-75%-át borítja. Ezt a koronát kell tudatosan kialakítani! • Ebben a fázisban a visszatérési idő szerinti ütemben a javafák koronájának növekedését zavaró fákat el kell távolítani. • Mivel a köztes területeken nincs tőszámcsökkentés, ezért a javafák mellett álló fák koronái kisebbek, így kellően finom mértékű növényteret lehet adni, amit javafa a következő beavatkozásig el tud foglalni.

Érés fázisa: Miután egy fa meghaladja a végső magasságának 75-80%-át, az érési szakaszba lép. A magasságnövekedés ekkor általában észrevehetően csökken. A korona további vízszintes irányú területfoglalási képessége már kicsi. • A korona ebben a szakaszban eléri legnagyobb átmérőjét, kiterjedését. Amíg a korona és a törzs egészséges törzs folyamatosan növekedve elérheti a kívánt célátmérőt. (Ezután generációváltás következik. Fiatal csemeték gyűlekeznek.) • Az érési szakasz végén az értékes javafát kitermelik. Ezen a ponton már létre kell hozni az új generációt.

Újulat / utánpótlás megtelepedésének fázisa: A magtermés, csírázás és növekedés. A természetesen lehullott mag csírázásával (esetleg mesterséges ültetéssel kezdődik) • Akkor ér véget, amikor a fiatal fa határozottan felülkerekedik a konkurens lágyszárúakkal, cserjékkel szemben.

A JÁTSZÓTÉR HASZNÁLATÁNAK RENDJE

- A játszótér játszóeszközei és elrendezésük megfelelnek az MSZ EN 1176 szabványsorozat biztonsági követelményeinek
- A játszótér a 12 éves kor alatti gyermekek kizárólag felnőtt felügyelete mellett használhatják.
- A 18 éves kor felettiek számára a játszótéri eszközök használata tilos.
- A játszótér a gyermekek és kísérőik számára játék és pihenés céljára használható oly módon, hogy az mások nyugalma ne zavarja.
- A játszótér használói maguk felelnek a szabályok megtartásáért, az eszközöket, berendezéseket, növényzetet rongálók anyagi felelősséggel tartoznak az okozott kárért.
- A játszótéren tilos a dohányzás és a szeszesital fogyasztás, valamint a szemetelés.
- A játszótér területére állatot bevinni tilos.
- A játszótérre üveget, illetve sérülést, balesetet okozó tárgyat, vagy oda nem illő eszközt bevinni tilos.
- A játszótér területén tilos kerékpárral közlekedni.
- A játszótéren hagyott tárgyakért felelősséget nem vállalunk.
- A játékok nem rendeltetésszerű használata veszélyes és tilos!
- Kérjük vigyázzanak a játszótér eszközeire és tisztaságára!
- A játszótér használói és a felnőtt kísérők felelősek a játszóeszközök rendeltetésszerű és balesetmentes használatáért, a játszótér állapotának megőrzéséért.

SEGÉLYHÍVÓ TELEFONSZÁMOK

Egységes európai segélyhívószám: **112**

Mentők: **104** Rendőrség: **107** Tűzoltóság: **105**

A játszótér állapotával kapcsolatban bejelentéssel élhet az alábbi elérhetőségeken:

A játszótér üzemeltetője: **Buhera Mátrix Kft.**

Cím: Parádsasvár, hrsz. 117. GarázsSasvár

Műszaki hiba esetén értesítendő: **avilla@matraturakozpont.hu**